

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการสอนของครูภาษาไทยดีเด่นในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายสุพรรณ ชัยอุปคำ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมร	เจนจิระ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ	อุ้นคำเมือง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์	มัลลาลักษณ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมแผนการสอน การจัดกิจกรรมการสอน เทคนิคและวิธีสอน การใช้สื่อและผลิตสื่อประกอบการสอน การวัดผลและ ประเมินผล รวมทั้งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันกับการสอน ลักษณะร่วมและ เอกลักษณะบางประการของ ครูภาษาไทยดีเด่น จำนวน 5 คน ใน 5 โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสังเกตการสอน แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสังเกตการสอนครูทั้ง 5 คน คนละ 10 ครั้ง ในระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนพฤศจิกายน 2536 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ ด้วยการจัดหมวดหมู่ ตีความ เชื่อมโยงข้อมูล นำเสนอข้อมูล โดยการพรรณนาวิเคราะห์ สรุปผล การวิจัยได้ดังนี้

ก. พฤติกรรมการสอนของครูภาษาไทยดีเด่น มี 5 ด้าน

1. ด้านการเตรียมแผนการสอน ครูภาษาไทยดีเด่นส่วนมากมีการเตรียมแผนการสอน ด้วยการศึกษาลักษณะผู้เรียน คู่มือครูและ เอกสารประกอบการสอน แล้วทำบันทึกการสอนได้ครบทุกขั้นตอน มีการเตรียมสื่อการสอน เครื่องมือวัดผลและประเมินผลก่อนเข้าสอนทุกครั้ง

2. ด้านการจัดกิจกรรมการสอน กิจกรรมการสอนที่ครูภาษาไทยดีเด่นใช้มากที่สุด คือ การเล่นเกมแข่งขัน การร้องเพลง การแบ่งกลุ่มมอบหมายให้ทำงานร่วมกัน ส่วนกิจกรรมการสอน ที่ใช้มากรองลงมา คือ การอ่านมีตรคำ แถบประโยค ข้อความเป็นรายบุคคลและพร้อมกันทั้งชั้นเรียน

3. ด้านเทคนิคและวิธีสอน วิธีสอนที่ครูภาษาไทยดีเด่นคนที่ 1 คนที่ 2 และคนที่ 3 ใช้สอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 5 และปีที่ 6 มากที่สุด คือ วิธีสอนแบบอธิบาย บรรยาย วิธีสอนแบบถาม-ตอบ และวิธีสอนโดยใช้การแข่งขันมีครูเป็นผู้กำกับ ดูแล และตรวจสอบ ส่วนวิธีสอนที่ครูภาษาไทยดีเด่นคนที่ 4 ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาก คือ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางหลักภาษาและวิธีสอนแบบประสมประสาน สำหรับครูภาษาไทยดีเด่นคนที่ 5 ใช้วิธีสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตลอดภาคเรียนที่ 1

4. ด้านการใช้สื่อและผลิตสื่อประกอบการสอน สื่อที่ใช้มากที่สุด คือ บัตรคำ แถบประโยค หนังสือเรียนภาษาไทย แบบฝึกหัด แบบทดสอบ กระดาษคำ กระดาษภาพ ใบบาง แผนภูมิ ประสบการณ์ภาษา ส่วนสื่อที่ใช้รองลงมา คือ วิทยุ เทป ตลับเทป เพลง

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล วิธีการวัดผลและประเมินผลที่ครูภาษาไทยดีเด่นใช้มากที่สุด คือ การซักถาม การทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียน การทำแบบฝึกหัด การตอบปากเปล่า นักเรียนประเมินผลด้วยตนเอง การสังเกต พอถึงปลายภาคเรียนครูภาษาไทยดีเด่นทดสอบนักเรียน แล้วนำคะแนนรวมกับคะแนนเก็บระหว่างภาคเรียนเพื่อใช้ตัดสินระดับผลการเรียน

สำหรับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในชั้นเรียน พบว่า ครูมีปฏิสัมพันธ์ทั้งทางวาจาและท่าทาง ด้วยคำพูดยกย่อง ชมเชย ให้การเสริมแรง และแสดงอาการกิริยาด้วยความพึงพอใจ ยิ้ม พยักหน้า ประทับมือ ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ในทางบวก

ข. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสอน พบว่า มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะของตัวครู ผู้บริหาร โรงเรียนให้ความสำคัญแก่งานวิชาการ ให้ขวัญและกำลังใจ ตัวนักเรียนให้ความร่วมมือ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ครอบครัวของครูภาษาไทยดีเด่นส่วนใหญ่มีฐานะ เศรษฐกิจดี และสมาชิกในครอบครัวช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนการสอนโดยทางอ้อม งบประมาณที่ทางโรงเรียนจัดสรรให้เพียงพอแต่มีบางครั้งที่ครูภาษาไทยดีเด่นใช้ทุนทรัพย์ของส่วนตัวจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ตามความต้องการ ส่วนแรงจูงใจพบว่านักเรียนเป็นตัวกระตุ้นให้ครูเกิดแรงจูงใจ พยายามแก้ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยการผลิตสื่อ และวิธีการต่าง ๆ ใช้สอนกับนักเรียน ถึงแม้ว่าปฏิบัติ

งานสอนด้วยความเห็นดีเห็นงามแต่ผลที่ครูภาษาไทยดีเด่นได้รับ คือ ชื่อเสียง ความภาคภูมิใจ การยอมรับจากเพื่อนครูและความก้าวหน้าในวิชาชีพครู นอกจากนี้หน่วยงานการศึกษาให้การสนับสนุน ตั้งแต่โรงเรียน อำเภอ จังหวัด กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันอุดมศึกษา ให้เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา

ปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา มีความสัมพันธ์กันกับพฤติกรรมการสอนของครูภาษาไทยดีเด่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม เกี่ยวกับซึ่งกันและกันแต่พฤติกรรมการสอนของครู ไม่ได้ขึ้นกับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งโดยเฉพาะ

ค. ลักษณะร่วม ครูภาษาไทยดีเด่นมีลักษณะร่วมดังนี้ บุคลิกภาพดี มนุษยสัมพันธ์ดี ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส กระตือรือร้น ฉลาด ทันต่อเหตุการณ์ มีความรู้ดี ชอบศึกษาค้นคว้า ยอมรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์ กล้าแสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ มีความอดทน เชื่อมมั่นในตัวเองสูง รักและศรัทธา ในวิชาชีพครู ให้ความรักเมตตาแก่นักเรียน มีความเป็นประชาธิปไตย ตรงเวลา มีความรับผิดชอบ ผลิตสื่อประกอบการสอน ให้ความร่วมมือกิจกรรมในโรงเรียนและชุมชน

ง. เอกลักษณะบางประการ พบว่า ครูภาษาไทยดีเด่นมีเอกลักษณ์ประจำตัวที่แตกต่างกัน คือ ความสามารถด้านกีฬา ฟ้อนรำ มีทักษะการเขียนตัวอักษรสวยงาม มีฝีมือด้านศิลปหัตถกรรม ใช้คำพูดที่ไพเราะ ช้า เสียงดัง ใช้ภาษามือ สื่อนำประกอบการพูด และเขียนตัวเลขไทย

ปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาไทย พบว่า นักเรียนมีปัญหาคำเขียนสะกดคำผิด วางตำแหน่งพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ไม่ถูกต้อง และอ่านจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องไม่ได้ ครูแก้ไข โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะภาษา และสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม

การปลูกฝังทัศนคติที่ดีแก่นักเรียน ครูภาษาไทยดีเด่นใช้วิธีการบอก อธิบาย ยกตัวอย่าง ให้นักเรียนเห็นความสำคัญภาษา ให้นักเรียนค้นคว้าศึกษาจากห้องสมุด ใช้เกมแข่งขัน เล่นิทาน ส่งนักเรียนเข้าประกวดการอ่านร้อยแก้ว แนะนำให้นักเรียนดูรายการที่เกี่ยวกับภาษาไทยของสถานีโทรทัศน์ นอกจากนี้ครูภาษาไทยดีเด่นเป็นแบบอย่างที่ดีในการพูด การอ่าน และเขียนที่ถูกต้อง ให้นักเรียนถือเป็นแบบอย่างอีกด้วย

Thesis Title Teaching Behavior of Outstanding Thai Teachers in
Schools under the Office of Chiang Mai Provincial
Primary Education

Author Mr. Suphan Chaioupakham

M.Ed. Teaching Thai

Examining Committee

Assist. Prof. Samorn Jenjija Chairman

Assist. Prof. Amnuay Unkammueng Member

Assist. Prof. Prasit Malumpong Member

Abstract

This research aimed to investigate teaching behavior in the following areas : preparation of teaching plans, provision of instructional activities, techniques and teaching methods, teaching materials, students' evaluation, and to identify factors relating to their teaching behaviors, including shared and unique characteristics of five outstanding Thai teachers in five schools under the Office of Chiang Mai Provincial Primary Education.

Five outstanding Thai Teachers selected were interviewed and their teaching activities were observed from August to November, 1993. The data collected were then analyzed by way of classification, relating ideas and description.

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

The findings were as follow :

A. Teaching behaviors of outstanding Thai teachers comprised of five aspects.

1. Preparation of teaching plans

Most outstanding Thai teachers were found to have their teaching tasks well-planned by studying curriculum syllabus, teachers' manuals and teaching documents. They developed completely planned lessons, teaching materials, and students' evaluation before teaching.

2. Provision of instructional activities

The activities mostly used by these outstanding Thai teachers were games, songs, group working, word-cards reading, sentence-cards reading by individual and the whole class.

3. Techniques and teaching methods

The first, second and third of outstanding Thai teachers' teaching methods which were frequently used with students in Prathom Suksa 4, 5 and 6 were explanation, questions and competition under teacher's control. The fourth outstanding Thai teacher's teaching methods which were frequently used with students in Prathom Suksa 1 were teaching based on language principle and integrated method. The fifth outstanding Thai teacher's teaching method which was frequently used with students in Prathom Suksa 2 was the concentrated language encounter approach.

4. Usage of teaching materials

Teaching materials which the outstanding Thai teachers frequently used were word-cards, sentence-cards, text-books, exercises, test, black-board, pocket-charts, task cards, language chart, radio and tape-cassette.

5. Students' evaluation

Students were frequently evaluated by teacher's questions, pre-test and post-test, skill practices, oral-answers, and observation.

As for the interaction between teacher and students in classroom, it was found that teachers were quite cheerful and positive reinforcement was employed informal with students.

B. Factors related to teachers' teaching behavior comprised seven aspects. They were : teacher characteristics, administrators gave the importance to academic, gave a praise, participation of students on instructional activities, families of most outstanding Thai teachers had good economic and helped the teachers, schools had enough budgets but sometimes teachers paid for some materials by themselves.

For teachers' motivation, it was found that students were important factor. Teachers tried to make teaching materials and used many teaching methods with students. Most outstanding Thai teachers got the fame, praise and progress in working. They were supported from school, district, provincial administrators and had the opportunity to join the meeting and seminar.

C. Outstanding Thai teachers' characteristics ; they had pleasant personalities, good human relationship, enthusiasm, intelligence. They were knowledgeable, eager to explore, open to criticism, endure, confident, merciful and highly responsible. They also developed their own teaching materials, propagated knowledge and participated in both school and community activities.

D. Thai teachers had different unique characteristics ; there were sports, dance, writing, art and speaking skills. Problems and obstacles of teaching Thai activities were that students had difficulty in spelling and reading comprehension. To correct the errors, teachers provided the practice and remedial teaching to students as a group and individually.

Outstanding Thai Teachers used many methods in developing positive attitudes. These include explanation, study in the library, games, stories, encouragement in a prose reading competition, viewing Thai subject related programs on television. Besides, outstanding Thai teachers themselves provide role models for students in speaking, reading and writing.